

ประมวลการสอน

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1

ปรัชญาของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ศิลป์และศาสตร์ สร้างสรรค์ชาติยั่งยืน

ปรัชญาของคณะโบราณคดี

ศึกษามนุษย์ ขุดค้นก้าวหน้า ภาษาเชี่ยวชาญ สืบสานศิลปวัฒนธรรม

ปรัชญาของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต

วิจัย สืบสาน และบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาสันสกฤต

เป้าหมายของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต

1. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตที่สามารถอ่านแปลงานด้านภาษาสันสกฤตได้
2. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตที่สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และผลิตผลงานวิจัยด้านภาษาสันสกฤตได้
3. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตที่สามารถเชื่อมโยง จัดการความรู้ด้านภาษาสันสกฤตและบูรณาการกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ (Inter-discipline)
4. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21
5. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

ตอนที่ 2

ข้อมูลรายวิชา

รหัสรายวิชา

336 501

ชื่อรายวิชา

ไวยากรณ์สันสกฤต

Sanskrit Grammar

จำนวนหน่วยกิต

4 (4-0-8) หน่วยกิต

หลักสูตร

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสันสกฤต

ประเภทวิชา

พื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต) วัตถุประสงค์ศึกษาเป็น S/U

อาจารย์ผู้สอน

รองศาสตราจารย์ ดร. สำเนียง เลื่อมใส

วัน/ เวลาขอพบเพื่อรับคำปรึกษา

วันจันทร์ เวลา 13.00-15.00 น.

ห้อง บค. 514 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษา / ปีการศึกษา

ปลาย / 2565

รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

วันเรียน

วันเสาร์ เวลา 13.00-16.35 น.

สถานที่เรียน

ศูนย์สันสกฤตศึกษา ห้อง 306

คำอธิบายรายวิชา

อักษรวิธีและไวยากรณ์ภาษาสันสกฤต คำนาม สรรพนาม คุณศัพท์ อุปสรรค นิบาต อาชยาด กฤต สมาส
 ตัทธิต การแปลและการแต่งประโยค

Sanskrit orthography and grammar: nouns, pronouns, adjectives, prefix, particles, verbs,
 primary derivatives, compounds, secondary derivatives. Translation and composition.

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLOs)

- PLO1 สามารถจัดหมวดหมู่ไวยากรณ์สันสกฤต จำแนกเป็นนาม กริยาและส่วนอื่นๆ ได้
 PLO2 สามารถอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับหลักไวยากรณ์ในภาพรวม สามารถแปลคำศัพท์และประโยค
 ภาษาสันสกฤตเป็นภาษาไทยและ และแปลภาษาไทยเป็นสันสกฤตได้
 PLO9 สามารถนำจริยธรรมมาปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชา (Course Learning Outcomes : CLOs)

- CLO1 สามารถแสดงความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ในเนื้อหาที่ศึกษาได้อย่างถูกต้อง
 CLO4 สามารถแปลคำศัพท์และประโยคสันสกฤตเป็นไทย และการแปลไทยเป็นสันสกฤตได้
 CLO9 แสดงความซื่อสัตย์สุจริตให้เห็น

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การบรรยาย (lecture), การอภิปราย (discussion), การเรียนรู้แบบแสวงหาคำความรู้ได้ด้วยตนเอง (self-
 study learning) และการเรียนรู้จากการทำงาน (task based learning)

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอน
2. คลิปวิดีโอบันทึกการสอน
3. สื่อการสอนทำด้วย PowerPoint

แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ / รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน
1	<ul style="list-style-type: none"> • แนะนำรายวิชาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน • บทนำเกี่ยวกับภาษาสันสกฤต • การอ่านและเขียนอักษรเทวนาครีและโรมัน • การเขียนพยัญชนะสังยุคต์ • การประสมพยัญชนะกับสระ • Sanskrit Primer บทที่ 1-2 • ฐานกรณ์ของเสียงสระและพยัญชนะ • การเปลี่ยนเสียงสระขึ้นสามัญ, คุณ, วฤทธิ • ระบบธาตุ (หมวดที่ 1,4,6,10) ปัจจัย วิภัติ 	- บรรยาย และอภิปราย
2	<ul style="list-style-type: none"> • Sanskrit Primer บทที่ 3 • กฎการสนธิเบื้องต้น • วิภักตินามและคำแปล • การผันธาตุหมวดที่ 6 • Sanskrit Primer บทที่ 4 	- บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน
	<ul style="list-style-type: none"> • การผันคำนาม อ การันต์ • การเปลี่ยน น เป็น ณ 	
3	<ul style="list-style-type: none"> • Sanskrit Primer บทที่ 5 • การผันคำนาม อี การันต์ • การเปลี่ยน ส และ ร • Sanskrit Primer บทที่ 6 • การผันคำนาม อี การันต์ • การผันคำกริยาธาตุ หมวดที่ 4 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
4	<ul style="list-style-type: none"> • Sanskrit Primer บทที่ 7 • การผันคำนาม อุ การันต์ • การผันคำกริยาธาตุหมวดที่ 10/นามธาตุ • Sanskrit Primer บทที่ 8 • การสนธิ ต และ น • การผันคำกริยา ปัจจุบันกาล อาत्मเนभ 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
5	<ul style="list-style-type: none"> • Sanskrit Primer บทที่ 9 • การผันคำนาม อา การันต์ • การคำวิเศษณ์ • การใช้ศัพท์กลุ่ม “อุปสรรค” • Sanskrit Primer บทที่ 10 • กรรมาจกและภาววาจก • กริยาอดีตกาล หมวด ลง • คำนาม อี อุ การันต์ สตรีลิงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
6	<ul style="list-style-type: none"> • - Sanskrit Primer บทที่ 11 • กรรมาจกและภาววาจก • กริยาอดีตกาล หมวด ลง • คำนาม อี อุ การันต์ สตรีลิงค์ • Sanskrit Primer บทที่ 12 • กริยาอดีตกาล อาत्मเนभ • คำนาม อี การันต์ สตรีลิงค์ พยางค์เดียว 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
7	<ul style="list-style-type: none"> • Sanskrit Primer บทที่ 13 • กริยาอดีตกาล อาत्मเนभ • คำนาม อี การันต์ สตรีลิงค์ พยางค์เดียว • Sanskrit Primer บทที่ 14 • กริยาหมวดคำสั่ง ขอร้อง • คำนาม อุ การันต์ สตรีลิงค์ พยางค์เดียว • คำนาม ฤ การันต์ 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย

ลำดับที่	หัวข้อ / รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน
8	<ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit Primer บทที่ 15 ● กริยาหมวดคำสั่ง ขอร้อง ● คำนาม อุ การันต์ สตรีลิงค์ พยางค์เดียว ● คำนาม ฤ การันต์ ● Sanskrit Primer บทที่ 16 ● กริยาหมวดแนะนำ รำพึง ● คำนาม ฤ การันต์ กลุ่มเครือญาติ ● คำนาม โอ เอา การันต์ 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
9	<ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit Primer บทที่ 17 ● กริยาหมวดแนะนำ รำพึง ● คำนาม ฤ การันต์ กลุ่มเครือญาติ ● คำนาม โอ เอา การันต์ ● Sanskrit Primer บทที่ 18 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วย พยัญชนะ ● สรรพนาม 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
10	สอบกลางภาค	
11	<ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit Primer บทที่ 19 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ ● สรรพนาม ● Sanskrit Primer บทที่ 20 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ ● ศัพท์ประจำหมวดเพิ่มเติม 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
12	<ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit Primer บทที่ 21 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ ● ศัพท์ประจำหมวดเพิ่มเติม ● Sanskrit Primer บทที่ 22 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ ● ศัพท์ประจำหมวดเพิ่มเติม 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
13	<ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit Primer บทที่ 23 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะ ● ศัพท์ประจำหมวดเพิ่มเติม ● Sanskrit Primer บทที่ 24 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วย พยัญชนะ ● ศัพท์ประจำหมวดเพิ่มเติม 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
14	<ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit Primer บทที่ 25 ● การผันคำนามที่ลงท้ายด้วย พยัญชนะ ● ศัพท์ประจำหมวดเพิ่มเติม 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย

สัปดาห์ที่	หัวข้อ / รายละเอียด	กิจกรรมการเรียนการสอน
	<ul style="list-style-type: none"> Sanskrit Primer บทที่ 26 คำนามกฤต และกริยากฤต คำกริยากฤตต ปัจจัย 	
15	<ul style="list-style-type: none"> Sanskrit Primer บทที่ 27 คำนามกฤต และกริยากฤต คำกริยากฤตต ปัจจัย Sanskrit Primer บทที่ 28 คำนามกฤต และกริยากฤต(ต่อ ครั้งที่ 2) คำกริยากฤตตวา และ ย ปัจจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
16	<ul style="list-style-type: none"> Sanskrit Primer บทที่ 29 คำนามกฤต และกริยากฤต(ต่อ ครั้งที่ 2) คำกริยากฤตตวา และ ย ปัจจัย Sanskrit Primer บทที่ 30 ระบบเลข (สังขยา) การนับ ศัพท์ประจำบท 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย และอภิปราย - การนำเสนองานที่ได้รับมอบหมาย
17	สอบปลายภาค	

การประเมินผล

วิธีการประเมิน	สัดส่วน (ร้อยละ)
การเข้าชั้นเรียนและมีส่วนร่วมอภิปรายในชั้นเรียน	10
การส่งแบบทดสอบท้ายบท	10
การนำเสนอหน้าชั้น	10
การสอบระหว่างภาคการศึกษา	30
การสอบปลายภาคการศึกษา	40

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	ค่าระดับคะแนน	ช่วงคะแนน	ค่าระดับคะแนน
85-100	A	80-84	B+
75-79	B	70-74	C+
65-69	C	60-64	D+
55-59	D	0-54	F

ตำราและเอกสารหลัก

Edward Delavan Perry. **A Sanskrit Primer**. New Delhi: Low Price Publications, 1990.

วิสุทธ์ บุชยกูล. **แบบเรียนภาษาสันสกฤต**. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

จำลอง สารพัดนึก. **ไวยากรณ์สันสกฤต (สังเขป)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2542.

ญาณวโรดม, พระ. **แบบเรียนภาษาสันสกฤต (ฉบับรวมเล่ม)**. กรุงเทพฯ: สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย, 2529.

วิสุทธิ บุษยกุล. **แบบเรียนภาษาสันสกฤต**. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

A.A. Macdonell. **A Sanskrit Grammar for Students**. Delhi: Motilal Banarsidass, 1988.

Apte, Vaman Shivaram. **The Student's Sanskrit English Dictionary**. New Delhi : Shri Jainendra Press, 1982.

Edgerton, Franklin. **Buddhist Hybrid Sanskrit Grammar and Dictionary**. II. Delhi, Motilal Banarsidass, 1966.

Keith, A.B. **A History of Sanskrit Literature**. 1920; rpt. London : Oxford University Press, 1966.
